

Täysistunto

Keskiviikko 14.2.2024 klo 13.59—17.05

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 91/2023 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Tuttuun tapaan, jos puhujalistaa ei ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asia-kohtien jälkeen. — Tässäkin esittelypuheenvuoro ministeri Merelle. Olkaa hyvä.

Keskustelu

14.49 **Oikeusministeri Leena Meri** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Käsitlemme siis hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain muuttamisesta. Hallituksen esityksellä ehdotetaan muutettavaksi tuota lakia, ja sen tarkoituksena on mahdollistaa luottotietojen luovuttaminen rekisteristä Tilastokeskukselle tutkija- ja aineistopalvelua varten. Lakiin ehdotetaan samalla tehtäväksi eräitä kiireellisiä teknisiä lainmuutoksia.

Laki positiivisesta luottorekisteristä tuli voimaan 1.8.2022. Valmistuessaan rekisterin tarkoituksena on tarjota luotettavaa tietoa luonnollisten henkilöiden luottokelpoisuuden arviointia sekä rahoitusvakauden ja luottomarkkinoiden seurantaa ja valvontaa varten. On kuitenkin oleellista, että saatavilla olevaa tietoa voidaan hyödyntää erilaisissa velkaantumiskehitystä koskevissa selvityksissä. Kun positiivista luottotietorekisteriä koskeva laki säädettiin, aikataulusyistä ei tuolloin ollut mahdollista huomioida siinä Tilastokeskuksen mahdollisuutta käyttää luottotietoja myös tutkimus- ja selvitystarkoituksiin. Tilastolainsäädäntöä on sittemmin muutettu, ja tietojen luovuttaminen Tilastokeskukselle tutkija- ja aineistopalvelua varten voidaan nyt lisätä positiivisen luottotietorekisterin käyttötarkoitukseen. Muutoksen myötä yhteiskunnallisiin tutkimus- ja selvitystarkoituksiin olisi saatavilla aiempaa laadukkaampaa ja kattavampaa tietoa luottomarkkinoiden ja velkaantumisen kehityksestä.

Ehkä kaikkein odotetuin lainmuutos on kuitenkin vielä tulossa. Lakia säädettäessä pidettiin erittäin tärkeänä, että rekisteri sisältää myös taloyhtiölainojen osakaskohtaisia velkaosuuksia koskevat tiedot. Oikeusministeriö onkin tänään käynnistänyt työn lainsäädännön muuttamiseksi lähitulevaisuudessa, josta olen erittäin iloinen, ja tämä hallituksen esitys tulee tänne vielä tällä hallituskaudella.

Arvoisa puhemies! Positiivinen luottotietorekisteri on tarkoitus ottaa käyttöön kuluttajaluottojen osalta kuluvan vuoden huhtikuun alussa. Lakiin on siis kuitenkin katsottu tar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2024 vp

peelliseksi ehdottaa Tilastokeskusta koskevan muutoksen lisäksi eräitä teknisluonteisia muutoksia, joiden tarkoituksena on varmistaa rekisterin sujuva käyttöönotto. Kyse on tältä osin muutoksista, jotka tulisi saada voimaan rekisterin käyttöönottopäivään eli huhtikuun alkuun mennessä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Sitten mennään puhujalistaan. Edustaja Werning, olkaa hyvä.

14.52 Paula Werning sd: Arvoisa puhemies! Kiitän ministeriä tästä esittelystä ja myös tämän lain päivittämisestä.

Suomessa kotitalouksien ja yksityishenkilöiden ylivelkaantumisen suunta on viimeisten 20 vuoden aikana ollut todella huolestuttava, ja oli korkea aika, että näihin epäkohtiin puututtiin. Työtä ylivelkaantumisen eteen tehtiin jo edellisellä kaudella. Marinin hallituksen teot ylivelkaantumisen ehkäisemiseksi ja ylivelkaantuneiden henkilöiden tilanteen helpottamiseksi olivat merkittäviä, ja toimet ovat auttaneet velallisten asemaa huomattavasti. Me olimme ministeri Meren kanssa edellisen kauden lakivaliokunnassa, ja haluan kiittää ministeriä siitä, että jatkatte tätä arvokasta työtä ja välttämätöntä työtä velkaantuneiden tilanteen helpottamiseksi ja ylivelkaantumisen ehkäisemiseksi.

Positiivinen luottotietorekisteri on yksi tärkeimmistä ylivelkaantumista rakenteellisesti hillitsevistä uudistuksista. Tämä laki positiivisesta luottotietorekisteristä hyväksyttiin tässä salissa yksimielisesti kesäkuussa 2022. Positiivisesta luottotietorekisteristä hyötyvät kuluttajan lisäksi myös niin luotonantajat kuin rahoitusmarkkinatkin, eli se tulee vaikuttamaan myönteisesti koko talouden toimintaan. Luottotietorekisteri tarjoaa luotonantajille tiedot tuloista ja luottojen määrästä ja suuruudesta. Viranomaiset ja velalliset saavat nähtäväksi myös tiedon luottojen kustannuksista. Kotitalouksien velkaantumisen kokonaiskuva avautuu näin paremmin. Lisäksi tämä rekisteri parantaa lainanhakijan mahdollisuutta kilpailuttaa eri palveluntarjoajia. Pidän tärkeänä, että nämä toiveet myös vähentävät ylivelkautumisriskiä, sillä jatkossa henkilö ei voi enää ottaa velkaa monelta eri taholta muiden luotonantajien tietämättä.

Me olemme nyt Suomessa sellaisessa tilanteessa, jossa ihmisten maksuvaikeudet ja toimeentulovaikeudet tulevat lisääntymään, eivät ainoastaan kohonneiden elinkustannusten vaan myös hallituksen ihmisten arkeen kohdistuvien leikkausten seurauksena. Toimet kohdistuvat kohtuuttomissa määrin sekä pienituloisiin kotitalouksiin että nuoriin, jotka joutuvat tätä taakkaa kantamaan. Näissä kahdessa ryhmässä, mitkä mainitsin, esiintyy jo tällä hetkellä ylivelkaantumista, ja pahoin pelkään, että tilanne tulee hankaloitumaan entisestään. Erityisen huolissani olen suomalaisten nuorten tilanteesta, sillä suunnitellut toimet tulevat vaikuttamaan nuorten velkaantumiseen ja esimerkiksi menetettyjen luottotietojen määrän kasvuun juurikin heidän osaltaan. Esitän ministeriölle ja ministerille toiveen, että tätä seurattaisiin herkillä korvalla ja tarvittaessa ryhdyttäisiin toimiin, mikäli tällaista ilmenee.

Puhemies! Haluan kiinnittää huomion tämän päivän tärkeään uutiseen oikeusministeriön suunnalta, ja tämä uutinen, kuten ministerikin esittelyssä kertoi, koskee positiivisen luottotietorekisterin kattavuuden parantamista. Oikeusministeriö on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella muutoksia positiivisesta luottotietorekisteristä annettuun lakiin, ja kiitän ministeriä hyvästä työstä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2024 vp

Se, miksi tämä on tärkeää, johtuu siitä, että asumiseen liittyvät lainat muodostavat merkittävän osuuden kotitalouksien veloista, ja on olennaista, että luottotietorekisteri kattaa kaikki tarvittavat tiedot yksityishenkilön luottokelpoisuuden arvioimiseksi. Muutoksilla pyritäänkin varmistamaan, että rekisteriin sisältyvät myös taloyhtiölainojen osakaskohtaiset velkaosuudet, jotka ovat olennaisia yksityishenkilön talouden tilanteen arvioinnissa.

On tärkeää seurata tarkasti työryhmän työtä ja varmistaa, että muutokset positiiviseen luottotietorekisteriin edistävät yksityishenkilöiden taloudellista turvallisuutta ja luottamuksen säilymistä rahoitusjärjestelmää kohtaan. Positiivisen luottotietorekisterin avulla voidaan luoda ajantasainen kuva henkilön todellisesta maksukyvyystä ja luottokelpoisuudesta, ja tämä on tärkeää niin yksilön kuin rahoitusmarkkinoidenkin kannalta. Tietämällä jo etukäteen velkojen kokonaisuuden helpottaa tämä luotonhakijan omaa ymmärrystä omien velkojen kokonaiskuvasta. Positiivisen luottotietorekisterin avulla kotitaloudet ja yksityishenkilöt voivat suunnitella helpommin velkojen takaisinmaksua ja harkita myös uusien luottojen ottamista. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laakso.

14.57 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Tämä käsittelyssä oleva hallituksen esitys ei tietenkään, missään nimessä, ole mikään veret seisauttava uudistus. Mutta tämä kertoo vain siitä tahtotilasta, mikä oikeusministerillä on, että saadaan näitä erittäin, erittäin tärkeitä asioita elikkä ulosotossa olevien tai velallisten ja sinne ehkä tulevaisuudessa päätyvien asemaa parannettua ja saadaan reagoitua näihin asioihin huomattavasti paremmin ja etukäteen. Päästään myös saamaan tilastoa näistä asioista ja pystytään sitten jatkossa enemmän vaikuttamaan etukäteisesti näihin asioihin.

Siitä haluan oikeusministeriä kiittää tosiaan, että on tärkeää ottaa tapetille joka ikinen asia, mitä pystytään vaan, vaikkeivat ne välttämättä aina yksittäisenä asiana kauhean isoja ole. Mutta pienistä asioista syntyy isot purot.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola, poissa. — Edustaja Elomaa.

14.58 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Puheeni on lyhyt, mutta tulini silti pönttöön, koska asia on niin tärkeä.

Luottotietojen luovuttaminen rekisteristä Tilastokeskukselle on ajatuksena kannatettava, mutta tietoturva-asiat on tietenkin varmistettava toteutusvaiheessa. Emme halua tästä pahimmillaan uutta Vastaamoa.

Yleisesti ottaen on todettava, että maksuhäiriömerkintöjen jatkuvasti lisääntyessä tarvitsemme kohtuullisempaa menettelyä velanperinnässä. Ulosottoon joutuneella korot juoksevat niin nopeasti, ettei velkoja saa millään maksettua, vaikka kaikkensa yrittää. Velkapääoma ei tyypillisesti edes vähene, kun korkoja ei saa maksettua. Tämä johtaa herkästi epätoivoon ja motivaatiopulaan. Tiedämmehän sen, että erittäin suuri osa kansalaisista haluaa hoitaa velkansa pois. Vain pieni osa yrittää vetkutella.

No, sitten pääsemme nuoriin ja nuorten velkaantumiseen, mikä on kiihtynyt ja kasvanut viime aikoina, ja se on erittäin huolestuttavaa. Sen takia myös kouluihin olisi hyvä ottaa aineeksi jossain vaiheessa se, kuinka käsitellä rahaa ja yleensä sitä elämistä.

Erittäin suuri kiitos oikeusministerille siitä, että muun muassa ulosoton suojaisuus säilyy nyt nykytasolla. Vaikka elämme erittäin vaikeita taloudellisia aikoja nyt, niin tämä yri-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2024 vp

tetään säilyttää, ja siitä kiitos ministerille. Myös siitä kiitos, että oikeusministeriö on asettanut työryhmän ulosottoasioiden lainsäädännön kehittämiseksi ja myös seurantaryhmän sitä tukemaan. Siitä kiitos ministerille. Ja samalla haluaisin kysyä ministeriltä, onko työryhmä jo aloittanut tai missä vaiheessa se aloittaa työnsä.

Vielä lopuksi muistutan siitä asiasta, että meillä on edelleen näitä 90-luvun laman ihmisiä, jotka kantavat tätä velkataakkaa ja ovat ulosotossa edelleenkin. Kyllä heidän kohdallaan pitäisi jo armon käydä oikeudesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkinen, poissa. — Edustaja Viitala.

15.01 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys on pitkälti tekninen, ja kiitos ministerille asian edistämisestä. Tahtotila, niin kuin edustaja Laaksokin totesi, on oikein hyvä tämän asian ympärillä.

Muutama sana kuitenkin tämän asiakokonaisuuden ympäriltä siitä, mikä yleensä johtaa näihin asioihin, minkä takia näihin rekistereihin päädytään. Sadat tuhannet kansalaiset ovat menettäneet luottotietonsa ja monet elävät ulosoton varassa. Monille heistä työnteko ei kannata, sillä ulosotto vie suurimman osan niistä tuloista. Tämä on kestämaton tilanne ja vaatii pikaista korjaamista.

Edellinen hallitus teki tärkeitä uudistuksia, jotka helpottivat ylivelkaantuneiden asemaa ja ehkäisivät uusien velkaongelmien syntymistä. Marinin hallitus lyhensi maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikoja, korotti velallisen suojaosuutta ja huomioi elinkustannukset paremmin ulosotossa. Nämä muutokset paransivat työssäkäyvien velallisten tilannetta ja kannustivat heitä jatkamaan työelämässä.

Nykyinen hallitus on kuitenkin vaarassa romuttaa tämän edistyksen, koska hallituksen leikkaukset sosiaaliturvaan ja koulutukseen kurjistavat monien suomalaisten elämää ja pakkottavat heitä turvautumaan lainoihin. Hallitus täten siirtää velkaa valtiolta yksityisille ihmisille, jotka eivät pysty sitä maksamaan. Hallitus ei ota huomioon leikkaustensa inhimillisiä ja yhteiskunnallisia seurauksia. Hallitusohjelmassa on paljon kauniita sanoja ulosoton kehittämisestä ja talousosaamisen lisäämisestä, ja nämä ovat tietenkin hyviä tavoitteita, mutta ne eivät riitä ratkaisemaan sitä velkaantumisen perimmäistä syytä eli lisääntyvää köyhyyttä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ohisalo.

15.03 Maria Ohisalo vihr: Arvoisa puhemies! Näin tutkijataustaisena kiitän ministeriä, että nyt tehdyn esityksen mukaan positiivisen luottorekisterin tietojen luovuttaminen olisi jatkossa mahdollista Tilastokeskuksen tutkija- ja aineistopalvelua varten. Tämä on erittäin tärkeää, jotta näitä tietoja voitaisiin sitten hyödyntää paremmin tieteellisessä tutkimuksessa ja ylipäättään ylivelkaantuneiden ihmisten auttamisessa ja tukemisessa.

Mutta palaan, kuten edustaja Viitala, tähän isompaan kuvaan, koska nyt, juuri tässä ajassa on suuri riski, että taloustilanne ja hallituksen kaavailemat leikkaukset lisäävät velkaantuneiden ihmisten määrää. Pitää myös esimerkiksi kuluttajaluottojen tarjontaa rajoittaa, ja esimerkiksi luottojen kysyntää lisääviin riippuvuuksiin on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota siellä taustalla. Mutta se suurin kysymys on, kuinka puuttua niihin velkaantumisen juurisyyhin, ja niitähän ovat tietenkin köyhyyden lisääntyminen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2024 vp

Toivon, että hallitus vielä miettii uudelleen sitä politiikkaa, jossa ennen kaikkea kaikista pienituloisimmilta ihmisiltä leikataan ja enemmän ihmisiä siirretään sinne velkaantumisen piiriin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

15.04 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä kohdassa innostuin ottamaan puheenvuoron, koska ajattelin samaa, mitä edustaja Elomaa äsken hienosti toi esiin liittyen tähän ulosoton suojaosuuden nostamiseen. Tämä on oikeasti tärkeä asia, ja siitä haluan myös kiittää, että se asia on edennyt niin kuin kuuluu, ja toki sitten siihen liittyvät laskentaperusteet, mitkä siellä työryhmässä sitten selvitetään. Toivon myös, että se antaa vielä lisää vahvuutta sen asian osalta niin, että tälle ulosotossa olevalle henkilölle olisi mahdollista jäädä enemmän rahaa käteen elämiseen, koska se tiedetään, että se tuo sitä työllisyyttä ja toimeentuloa parempaan suuntaan, eliikka työllisyys lisääntyy.

Toisaalta on myös todettava, että edustajat Viitala ja Ohisalo tässä pitivät hyvät puheenvuorot siitä, mikä on sitten tämän velkaantumisen ja ulosottoon joutumisen perussyy monesti. Totta kai se on se köyhyys, toimeentulo, ja on valitettavaa todeta, että tämän hallituksen toimilla valitettavasti toimeentulo tulee monella heikkenemään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Haluaako ministeri kommentoida vielä käytyä keskustelua?

15.05 Oikeusministeri Leena Meri: Kiitos kaikille ja tietysti puhemiehelle puheenvuorosta ja keskustelusta. Vastaan muutamiin kysymyksiin.

Edustaja Elomaa otti esille tuon tietosuojan, joka on äärettömän tärkeää. Vastaan tässä siihen. Tilastokeskus käsittelee näitä suojatusta käyttöympäristössä, ja ennen kuin niitä tietoja luovutetaan eteenpäin, niin tunnistetiedot, eliikka esimerkiksi henkilötunnus, poistetaan aineistosta juuri sen takia, että niitä ei luovuteta Tilastokeskuksen ulkopuolelle. Tämä on ollut koko tämän rekisterin kehitystyön alusta lähtien erittäin tärkeällä prioriteetilla, että tämä on korkean tietosuojan ja tietoturvallisuuden vaatimukset täyttävää lainsäädäntöä. On hyvä, että otitte tuon esille, niin sain tuohonkin vastata.

Tosiaan silloin viime kaudella, kun käsitelimme tätä positiivista luottotietorekisteriä, niin oli jo esillä se, että taloyhtiölainojen osakaskohtaiset velkaosuudet pitäisi saada tähän mukaan, koska se on monilla merkittävä osa sitä kokonaistalouden arviointia. Olen iloinen, että tämä nyt voi edetä, kun tähän on saatu rahoitusta tässä tiukassakin ajassa, jossa kaikkiin hankkeisiin ei aina rahoja saada mutta tämä voi edetä.

Tuossa edustajat toivat esille, mitä muutoksia viime kaudella tehtiin, ja tehtiin tosiaan hyviä muutoksia. Olin itse silloin lakivaliokunnan puheenjohtaja, ja niitä yksimielisesti täällä valiokunnassakin kannatimme, ja esimerkiksi tuo ulosoton suojaosuus jatkuu sellaisenaan. Se sovittiin hallitusneuvotteluissa näin, ja se on jatkunut. Nyt oikeusministeriössä on käynnistynyt työryhmä, joka tekee ehdotukset tammikuun 2025 loppuun mennessä siitä, mitä muutoksia ulosottolainsäädäntöön tarvitaan. Meidän hallitusohjelman mukaan tulosten ulosmittausta yksinkertaistetaan, varojen kohdentamista ja muutostarpeita ulosotossa selvitetään ja valmistelun yhteydessä arvioidaan uudelleen muun muassa suojaosuuden tasoa ja kohdentumista — sehän ei ollut ihan paras mahdollinen, mikä siellä nyt on, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2024 vp

voiko sitä vielä paremmin kohdentaa, että se olisi paremmin oikeaan osuva — ja oikeudenmukaista ulosmittauksen määrää kaikissa tuloluokissa koskien juuri tätä.

Mitä tulee sitten tähän... En nyt ole täällä tietenkään yleisesti vastaamassa koko hallituksen talouspolitiikkaan, mutta uskon siihen kuitenkin itsekin, elikkä olemme monta kertaa tuoneet esille sen, että työ on kuitenkin sitä parasta velkaantumisen ehkäisyä, koska silloin kun olet työssä, sinulla on mahdollisuus hankkia itsellesi tuloja.

Mitä ylivelkaantumiseen tulee, niin siellä on taustalla hyvin monenlaisia syitä. Hallitusneuvotteluissa puhuttiin esimerkiksi nuorten talousosaamisesta, johon edustaja Elomaa viittasi, elikkä että nuorille pitäisi paremmin pystyä kertomaan, mitä se todellinen taloudenhallinta on, kun sitten muuttaakin yksin ja niillä rahoilla pitäisi tulla toimeen eikä niitä voi kaikkia käyttää siinä kahden päivän sisällä. Peli ongelmien ja palvelukaantumisen osalta tuli esille tämä nettipelaaminen, mikä on yleistynyt.

Täällä on paljon asioita, mitä pitäisi tuoda esille. Meillä hallituksessahan panostetaan myös yhdistysten tukemiseen ja talousosaamiseen. En ole opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntija, että minkälaisia talousosaamisen tunteja siellä oppitunneilla on, mutta en pitäisi ollenkaan huonona, että käytäisiin vähän läpi, että ”tuossa on sinulle, Liisa tai Jaakko, 20 euroa, että mitä sinä nyt tekisit näillä”. Tai jotain muuta, mutta että käytäisiin ihan tällaisen konkretian tasolla. Se voisi tehdä ihan itse kullekin hyvää. Muistan itsekin, kun aikanaan — jo silloin, tästä on jo aika kauan — kun muutin yksin asumaan, niin huomasin, ettei se ollutkaan niin yksinkertaista. Sitä tuli tuhlettua ne rahat melko nopeasti ja sitten huomasin, että hupsistakeikkaa, pitäisi vielä tässä kuukausi elää ennen kuin palkka tulee. Että tämmöistä. — Kiitos!

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Meillä on vielä hetki aikaa tähän varattua keskustelua, joten edustaja Mäkinen, olkaa hyvä.

15.10 Riitta Mäkinen sd: Arvoisa puhemies! Me todella käsittelemme nyt positiivisesta luottorekisteristä annettuun lakiin tehtäviä teknisiä muutoksia, joilla helpotetaan rekisterin käyttöönottoa, kun laki tulee kuluttajaluottojen osalta voimaan huhtikuun ensimmäisenä päivänä. Nämä muutokset ovat itsessään hyvin kannatettavia, ja on hyvä, että hallitus näkee myös rekisterin jatkokehittämisen tärkeäksi.

Kotitalouksien velkautumisaste on kasvanut yltäjaksoisesti Suomessa jo yli 20 vuotta. Viime keväänä tehtyjen varovaisten arvioiden mukaan jatkuvissa talousongelmissa oli yli puoli miljoonaa suomalaista. Maksuhäiriömerkintäisiä oli viime vuonna yli 360 000, ulosottoon ajautuu yhä useampi alle 20-vuotias. Viime vuonna ulosotossa yksistään oli yli puoli miljoonaa suomalaista, ja perintätoimien kohteena olevien lukumäärää ei kokonaisuudessaan edes tiedetä. Kuten todettua, myös nuorten ylivelkaantuminen on jatkanut kasvuaan ja on viime vuosien aikana lisääntynyt erityisen rajusti. Vaikeasti velkaantuneita 18–24-vuotiaita oli vuonna 22 jo noin 7 000. Suomalaisten ylivelkaantuminen on siis hyvin vakava ongelma, jolla on kokonaisuudessaan laajakantoisia vaikutuksia.

Arvoisa puhemies! Viime kaudella Marinin hallitus toteutti lukuisia toimia, joilla pyrittiin ehkäisemään kotitalouksien ylivelkaantumista ja toisaalta myös helpottamaan ylivelkaantuneiden ihmisten asemaa merkittävästi. Positiivinen luottotietorekisteri on yksi tärkeimmistä ylivelkaantumista hillitsevistä rakenteellisista uudistuksista, ja laki hyväksyttiin viime kaudella eduskunnassa yksimielisesti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2024 vp

Luottorekisteriä ylläpitää Verohallinnon tulorekisteriyksikkö, ja siihen kerätään tietoja luonnollisten henkilöiden luotoista ja tuloista ja luodaan siten ajantasainen kuva henkilön luottokelpoisuudesta ja maksukyvyistä. Rekisterillä pyritään torjumaan ylivelkaantumista luomalla parempi tietopohja sekä luotonantotilanteisiin että rahoitusvakauden ja luotto-markkinoiden seurantaan ja valvontaan.

Eduskunta päätti myös kiristää vakuudettomien luottojen eli niin sanottujen pikavippien lainsäädäntöä, kun korkokatto laskettiin 20 prosentista 15:een. Uudistus oli tarpeen, sillä luotonantajat käyttivät paikoin häikäilemättömästi hyväkseen jo lähtökohtaisesti maksukyvyttömiä ihmisten taloudellista ahdinkoa.

Hyvin merkittävä teko oli myös maksuhäiriömerkintöjen säilytysajan lyhentäminen kuukauteen. Tätähän eduskunnassa pyrittiin monta hallituskautta saamaan aikaan.

Lisäksi erittäin toimivaksi käytännöksi osoittautunut sosiaalinen luototus laajennettiin valtakunnalliseksi, ja ulosoton suojaosuutta nostettiin.

Arvoisa puhemies! On äärettömän tärkeää, että työ suomalaisten ylivelkaantuneisuuden ehkäisemiseksi ja vaikeasti velkaantuneiden ihmisten auttamiseksi jatkuu, ja on hyvä, että hallitusohjelmassa on tälläkin kaudella kannatettavia toimia ongelmaan pureutumiseksi. Nyt on äärettömän tärkeää seurata niiden lainsäädäntöuudistusten etenemistä ja toimeenpanoa.

Esitän kuitenkin vakavan huolen siitä, että hallituksen nyt tekemät päätökset heikentävät erityisesti heikoimmassa asemassa olevien suomalaisten toimeentuloa. Epäilenpä, että tämä tulee päinvastoin lisäämään ylivelkaantumista ja ajamaan entistä useamman vaikeaan velkakierteeseen aikana, jolloin elinkustannukset ovat korkeat ja yleinen taloustilanne on taantumassa. Tilannetta pahentaisi entisestään mahdolliset ruuan arvonlisäveron korotukset ja esimerkiksi lääkkeiden ja asiakasmaksujen hinnankorotukset.

Kuten useat asiantuntijat ovat todenneet, leikkausten vaikutukset kasautuvat yksille ja samoille kotitalouksille ja seurauksena toimeentulotuen varaan tippuu jopa 100 000 suomalaista lisää ja samalla köyhyydessä elävien lasten ja nuorten määrä kasvaa lähes 13 000:lla. Tämä ristiriita on, hyvät edustajat, valtaisa.

Toivon, että Orpon hallitus ottaa asian vakavasti ja arvioisi päätöksiä uudelleen myös tämän kokonaisuuden valossa. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.